د معلِم کِتاب

د ژوند مقصد

١ (١) دا د معلِم خبرې دی، چې د داؤد زوئ وو او د يروشلم بادشاه وو. (٢) هغه معلِم فرمائی، ژوند يو غټ راز دے، او
زمونږ پوهه د دې په حقله ډېره محدوده ده. (٣) په مخ د زمکې خلق دومره خواری کوی نو د دې نه دوئ ته څۀ فائده ده؟ (۴)
پيړۍ په پيړۍ تېرې شی، خو زمکه همېشه قائمه وی. (۵) نمر راوخېژی او پرېوځی او هغه ځائ ته زر زر بيا ځی چې د کوم
ځائ نه راخيژی. (۶) هوا د جنوب طرف ته چليږی، بيا تاو شی او د شمال طرف ته چليږی، دا ګېرچاپېره تاوېږی راتاوېږی او
ځی راځی. (٧) ټول سيندونه سمندر ته بهيږی، خو سمندر ډک نۀ شو. ځکه چې د سيندونو اوبۀ د کوم ځائ نه بهيږی نو هم
هلته مسلسل واپس راځی او بيا د هغه ځائ نه بهيږی. (٨) ټول څيزونه دومره د خواری ډک دی چې انسان يې بيانولے نۀ شی.
نۀ سترګې په کتلو مړيږی، او نۀ غوږونه په اورېدو ډکيږی. (٩) څۀ چې مخکښې ؤو دا به بيا هم وی، څۀ چې شوی دی هغه به
بيا هم کيږی. په مخ د زمکې هيڅ هم نوی نشته. (١٠) کله کله خلق وائی، ”ګوره، دا يو نوے څيز دے.“ خو په اصل کښې دا زوړ
وی، يو څيز هم په رښتيا نوے نۀ دے. (١١) هيچا ته ياد نۀ دی چې په تېرو وختونو کښې څۀ شوی ؤو او څۀ چې اوس کيږی هغه
به د راتلونکی وخت خلقو ته ياد نۀ وی.

معلِم جواب لټوی

(١٢) زۀ معلِم په يروشلم کښې د بنی اِسرائيلو بادشاه وم. (١٣) ما پوره عقل سره تلاش شروع کړو چې زۀ به حکمت سره هغه هر
څۀ وګورم او معلوم به يې کړم کوم چې په دُنيا کښې شوی دی. نو زۀ دې نتيجې ته ورسېدم چې خُدائ پاک انسان ته د مشکل
مشقت ذمه واری ورکړې ده چې مصروف يې وساتی. (١۴) ما هغه هر څۀ وليدل چې په مخ د زمکې شوی دی او زۀ تا ته وايم،
چې دا هر څۀ بېمعنې دی او هوا پسې منډې وهل دی. (١۵) څۀ چې غلط دی هغه ټيک کېدے نۀ شی، او د څۀ چې کمے دے نو
هغه پيدا کېدے نۀ شی. (١۶) ما خپل ځان سره ووئيل، ”زۀ د هغه ټولو نه ډېر زيات هوښيار يم چا چې زما نه مخکښې په يروشلم
بادشاهی کړې ده. ما ډېر حِکمت او عِلم حاصل کړے دے.“ (١٧) ما خپل پوره ذهنی طاقت په دې ولګولو چې حِکمت وپېژنم،
او هم په ليونتوب او بېوقوفتوب پوهه شم، خو ما ته پته ولګېده چې دا ټول هم هوا پسې منډې وهل دی. (١٨) ځکه چرته چې
حِکمت زيات وی هلته پرېشانی هم زياته وی، او څوک چې عِلم زياتوی هغه غمونه زياتوی.

د دُنيا خوشحالی بېمعنې ده

٢ (١) ما خپل زړۀ کښې ووئيل چې، ”عېش عشرت به وکړم او ښۀ مزې به وکړم،“ خو پته راته ولګېده چې دا هم بېمعنې دی.
(٢) نو ما ووئيل چې، ”خندا کم عقلتوب دے او عېش عشرت چا له څۀ ورکوی؟“ (٣) د ډېر سوچ نه پس ما فېصله وکړه چې
د ميو په ذريعه ځان په سُر کښې کړم. او د حکمت په لټون کښې مې کم عقلتوب شروع کړو. ما غوښتل چې معلوم کړم چې د
انسان په دوه څلور ورځې ژوند کښې په مخ د زمکې څۀ کول فائده مند دی. (۴) ما لوئ لوئ کارونه وکړل. ما د ځان دپاره
کورونه جوړ کړل او د انګورو باغونه مې وکَرل. (۵) ما د ځان دپاره چمنونه او باغونه جوړ کړل، او په هغې کښې مې هر قِسمه
د مېوو ونې ولګولې، (۶) ما تالابونه جوړ کړل چې د هغې په ذريعه دا ډېرې ونې اوبۀ کوم. (٧) ما ډېر غلامان او وينځې
واخستلې، او زما په کور کښې هم غلامان پيدا شوی ؤو. ما سره دومره زيات څاروی ؤو چې په يروشلم کښې پخوانی يو بادشاه
سره هم نۀ ؤو. (٨) ما د خپل ځان دپاره سپين زر، سرۀ زر، او د بادشاهانو او صوبو خزانې راټولې کړې. ما سره سندرغاړې
سړی او ښځې وې، او ما سره نورې داسې ډېرې ښائسته وينځې وې چې سړے يې ارمان کوی. (٩) نو داسې زۀ د هغه ټولو نه
لوئ سړے شوم څوک چې زما نه مخکښې په يروشلم کښې تېر شوی ؤو، او ما خپل حِکمت جاری ساتلے وو. (١٠) ما چې څۀ
هم غوښتل نو هغه ما اخستی ؤو. ما د خپل ځان نه د يوې خوشحالۍ اِنکار هم نۀ وو کړے. ما چې کوم محنت کړے وو نو زۀ

په هغې باندې خوشحاله وم، او دا خوشحالي زما د هغه محنت اِنعام وو. ⑪ خو ښنګه چې ما هغه هر څهٔ ته وکتل د څهٔ حاصلولو دپاره چې ما ډېر محنت کړے وو، نو دا هر څهٔ بې‌معنې وُو، داسې لکه چې هوا پسې منډې وهی. او په مخ د زمکې د هيڅ کار هم څهٔ فائده نهٔ وی. ⑫ نو ما فېصله وکړه چې په حِکمت، کم عقلتوب او په ليونتوب غور وکړم. نو زهٔ پوهه شوم چې کوم کس به د بادشاه د وفات نه پس په تخت کښېنی نو هغه به صرف د تېر شوی بادشاه په شان حکومت کوی. ⑬ ما وکتل چې ښنګه رڼا د تيارې نه ښهٔ ده نو داسې حِکمت د کم عقلتوب نه ښهٔ دے. ⑭ ځکه چې هوښيارانو ته دا پته وی چې هغوئ چرته روان دی، خو کم عقلو ته پته نهٔ لګی ځکه چې هغوئ په تيارهٔ کښې روان وی. خو ما ته دا پته هم ولګېده چې زمونږ د دواړو اَنجام يو دے. ⑮ ما د ځان سره ووئيل، ”د کم عقل په شان اَنجام به زما هم وی، نو بيا زما د ټول حِکمت فائده څهٔ ده؟ دا هر څهٔ بې‌معنې دی.“ ⑯ ځکه چې هوښيار او کم عقل دواړه به مری. هوښيار به د کم عقل نه تر زيات وخته پورې ياد نهٔ شی ساتلے. په راتلونکی وخت کښې به دواړه هېر کړے شی. ⑰ نو ما د ژوند نه نفرت شروع کړو، ځکه چې دې ما له په دُنيا کښې د تکليف نه بغير هيڅ هم نهٔ وُو راکړی. دا هر څهٔ بې‌معنې وُو، هسې هوا پسې منډې وهل وو. ⑱ ما چې په مخ د زمکې د هر څهٔ دپاره محنت کړے وو نو د هغې نه زما نفرت پيدا شو، ځکه چې دا هر څهٔ به هغهٔ ته پاتې شی چې زما نه پس به راځی. ⑲ او چا ته پته ده چې هغه به هوښيار وی او کهٔ کم عقل؟ خو چې ما د څهٔ دپاره محنت کړے دے نو هغه هر څهٔ به د هغهٔ شی، څهٔ چې ما په خپله هوښيارتيا په مخ د زمکې ګټلی دی نو هغه هر څهٔ به د هغهٔ وی. دا ټول بې‌معنې دی. ⑳ ما چې په مخ د زمکې کوم سخت محنت کړے وو د هغې نه زهٔ مايوسه شوم او زما زړهٔ همت بائيلو. ㉑ ځکه چې تهٔ به خپل کار په ډېر حِکمت، پوهې او مهارت سره وکړې او بيا به دا هر څهٔ هغه چا ته پرېږدې چې هغهٔ د دې دپاره هيڅ هم نهٔ وی کړی. دا بې‌معنې دی او لويه بد قسمتی ده. ㉒ نو په مخ د زمکې انسان ته د سخت محنت او پرېشانئ نه څهٔ حاصلېږی؟ ㉓ هره ورځ هغه کړېږی او د خپل کار دپاره پرېشانه وی. او د شپې هم ورته ذهنی سکون نهٔ ملاوېږی. دا هر څهٔ بې‌معنې دی. ㉔ د انسان دپاره د ټولو نه ښهٔ خبره دا ده چې خوراک څښاک کوی او د خپل محنت نه خوشحاله وی. خو ما ته دا پته هم ولګېده چې دا خېزونه د خُدائ پاک له طرف نه دی. ㉕ ځکه چې صرف د خُدائ پاک په مدد سره مونږ خوراک کولے شُو او د ژوند نه مزې اخستے شُو. ㉖ خُدائ پاک هغه چا له حِکمت، پوهه او خوشحالی ورکوی څوک چې هغه رضا کوی. خو خُدائ پاک ګناهګارو له هدف ورکوی چې دولت راټول کړی او بيا يې ترې نه واخلی او هغه چا له يې ورکړی چې څوک هغه رضا کوی. نو دا هم بې‌معنې دی. دا داسې دی لکه چې څوک عبث منډې وهی.

د هر څيز دپاره خپل وخت مقرر دے

٣ ① د هر څيز خپل وخت وی، د هر کار دپاره په مخ د زمکې وخت مقرر وی.

② د پېدايښت او مرګ دپاره وخت مقرر وی،

د فصل کَرلو او د رېبلو دپاره وخت مقرر وی،

③ د مړ کولو او روغولو دپاره وخت مقرر وی،

د راغورزولو او د آبادولو دپاره وخت مقرر وی.

④ د غم دپاره او د خوشحالۍ دپاره وخت مقرر وی،

د ماتم دپاره او د ګډېدو دپاره وخت مقرر وی،

⑤ د کاڼو خورولو او راغونډولو دپاره وخت مقرر وی،

د غاړه وتلو او نهٔ غاړه وتلو دپاره وخت مقرر وی.

۞ د تلاش کولو او د تلاش پرېښودلو دپاره وخت مقرر وی،

د محفوظ ساتلو دپاره او د غورزولو دپاره وخت مقرر وی،

۞ د شلولو او د ګنډلو دپاره وخت مقرر وی،

د خاموشئ او د خبرو کولو دپاره وخت مقرر وی.

۞ د مينې کولو دپاره او د نفرت کولو دپاره وخت مقرر وی،

د جنګ دپاره او د امن دپاره وخت مقرر وی.

(٩) يو کاريګر د خپل محنت نه څهٔ فائده اخلی؟ (١٠) ما هغه بوج کتلے دے کوم چې خُدائ پاک په موږ باندې اېښے دے. (١١) خو خُدائ پاک هر څهٔ داسې جوړ کړی دی چې په خپل وخت باندې ښائسته او مناسب وی. هغه انسانانو له د ابديت خيال ورکوی، خو سره د دې موږ د خُدائ پاک په کار باندې د اول نه واخله تر آخره پورې پوره نهٔ شُو پوهېدلے څهٔ چې هغه کوی. (١٢) نو زهٔ پوهه شوم چې د ټولو نه ښهٔ خبره دا ده چې د ژوند نه موږ خوندونه او مزې واخلو تر کومې پورې چې موږ ژوندی يُو. (١٣) موږ ټولو له په کار دی چې خوراک څښاک کوُو او په خپله خوارئ مزدورئ کښې خوشحاله اوسو. دا د خُدائ پاک نعمتونه دی. (١٤) ما ته پته ده څهٔ چې خُدائ پاک کوی نو هغه د همېشه دپاره پاتې کېدونکی وی. په هغې کښې نهٔ څهٔ کمے کېدے شی او نهٔ څهٔ زياتے. او دا هر څهٔ خُدائ پاک ځکه کوی چې خلق د هغهٔ نه يرېږی. (١٥) هر څهٔ چې اوس کيږی هغه پخوا هم شوی دی، او څهٔ چې به په آئنده کښې کيږی، هغه پخوا هم شوی دی. ځکه چې خُدائ پاک دا هر څهٔ بيا بيا دوباره کوی.

په مخ د زمکې بې اِنصافی

(١٦) د دې نه علاوه ما دا هم وکتل، چرته چې موږ د اِنصاف توقع کوله هلته بدعملی وه، چرته چې موږ د صداقت توقع کوله هلته بدعملی وه. (١٧) ما په خپل زړهٔ کښې ووئيل، خُدائ پاک به د بدعملو او د صادقانو عدالت کوی، ځکه چې هر يو څيز او هر يو کار دپاره يو وخت مقرر دے. (١٨) او ما دا هم په خپل زړهٔ کښې ووئيل، چې خُدائ پاک د انسانانو آزمېښت کوی، چې موږ ته دا وښائی چې موږ د ځناورو نه ښهٔ نهٔ يُو. (١٩) لنډه دا چې، د انسانانو او ځناورو دواړو اَنجام يو دے، انسان او ځناور دواړه ساه اخلی، او دواړه مری. انسان د ځناور نه بهتر نهٔ دے، دا هر څهٔ بې معنې دی. (٢٠) موږ ټول د مرګ طرف ته روان يُو، موږ ټول د خاورو نه جوړ يُو او بيا به خاورو ته ځو. (٢١) څوک دا يقين سره وئيلے شی چې د مرګ نه پس د انسان روح بره ځی او د ځناور روح لاندې زمکې ته ځی؟ (٢٢) نو بيا ما ته دا پته ولګېده چې د دې نه ښهٔ خبره نشته چې په خپل محنت باندې خوشحاله اوسو. د دې نه بغير بله لار نشته. هيچا ته پته نهٔ لګی چې د مرګ نه پس به څهٔ کيږی.

۴ (١) ما يو ځل بيا نظر واچولو او هغه ټول ظلم مې وليدو کوم چې په مخ د زمکې کيږی. ګوره د مظلومانو وښکې څاڅی خو د تسلی ورکولو والا هيڅوک نهٔ وی. ظالمان ډېر زورَور دی او مظلومان ډېر بې وسه دی. (٢) نو ما هغه خلق بختور وګڼل کوم چې مړهٔ شوی دی، د هغه خلقو نه کوم چې تر اوسه پورې ژوندی دی. (٣) خو د ټولو نه بختور هغه دی کوم چې لا پيدا شوی نهٔ دی، چې هغوئ هغه بدعملی نهٔ ده ليدلې کومه چې په مخ د زمکې کيږی. (۴) بيا ما دا هم وکتل چې ټول خلق دې دپاره محنت کوی او د اُستادئ نه کار اخلی ځکه چې هغوئ د يو بل سره حسد کوی. خو دا بې معنې وی. دا داسې دی لکه چې څوک هوا پسې منډې وهی. (۵) کم عقل د لاس مشقت پرېږدی او خپل ځان د لوږې وژنی. (۶) خبر دے چې لږ وی خو چې د آرام سره وی، نه چې ډېر وی او د بې حده محنت سره وی. حد نه زيات محنت هوا پسې منډې وهل دی. (۷) ما په دُنيا کښې نور څهٔ هم ليدلی دی چې هغه بې معنې دی. (٨) دا د يو سړی خبره ده څوک چې بلکل يواځې وو. د هغهٔ نهٔ بچی وُو او نهٔ يې خپلوان وُو.

هغهٔ به هر وخت کار کولو، خو بیا هم هغه په خپله ګټه باندې مطمئن نهٔ وو. هغهٔ د خپل ځان نه تپوس وکړو، "د چا دپاره زهٔ دومره سخت محنت کوم او خپل ځان د خوشحالۍ نه محروم ساتم؟" دا هم بېمعنې دی او د افسوس خبره ده. ⑨ د يو نه دوه کسان ښهٔ وی، ځکه چې هغوئ د خپل محنت نه ښهٔ فائده اخستے شی. ⑩ کهٔ په هغوئ کښې يو کس وغورزيږی، نو هغه دويم به يې راپاڅوی، خو کهٔ څوک يواځې وی او وغورزيږی، نو په هغهٔ افسوس، ځکه چې داسې به څوک نهٔ وی چې هغه راپاڅوی. ⑪ هم داسې، کهٔ يخنی وی او دوه کسان يو ځائ څملی نو ګرم به شی، خو يو کس به يواځې څنګه ځان ګرم کړی؟ ⑫ خو کهٔ يو کس يواځې وی نو شکست به وخوری، خو کهٔ دوه کسه يو ځائ شی نو مقابله کولے شی. د دريو مزو پړے په آسانه نهٔ شليږی. ⑬ يو غريب خو هوښيار ځوان ښهٔ دے د هغه بوډا او کم عقل بادشاه نه، څوک چې د چا نصيحت ته غوږ نهٔ ايږدی. ⑭ دغه ځوان د غريبۍ نه د کاميابۍ طرف ته تلے شی، اګر کهٔ هغه قېدی وو خو هغه بيا هم بادشاه جوړېدے شی. ⑮ بيا ما وکتل چې خلق يو بل ځوان پسې روان وُو، څوک به چې د هغهٔ په ځائ بادشاه شی. ⑯ بېشمېره خلق د هغهٔ نه ګېرچاپېره وُو، خو بيا يوه بله پيړئ راوچته شوه او هغه يې هم رد کړو. نو دا څيزونه بېمعنې دی، دا داسې دی لکه چې څوک هوا پسې منډې وهی.

هوښيارې خبرې کول

۵ ① کله چې تهٔ د خُدائ پاک کور ته ځې نو چې څهٔ کوې هغه ډېر خيال سره کوه. د اورېدلو دپاره د خُدائ پاک حضور ته تلل بهتر دی د کم عقلانو په شان د قربانو پېش کولو نه، خُدائ پاک ته بېسوچه نذرانې پېش کول بدعملی ده. ② د خُدائ پاک په حضور کښې په خبرو کولو کښې تېزی مهٔ کوه، د هغهٔ په وړاندې په څهٔ بيان کولو کښې جلدی مهٔ کوه. ځکه چې هغه په آسمان کښې دے او تهٔ په زمکه باندې يې، نو د ضرورت نه زياتې خبرې مهٔ کوه. ③ څومره چې تهٔ پرېشانه يې، نو هغه هومره به خراب خوبونه وينې او چې څومره زياتې خبرې کوې، نو هغه هومره به کم عقلې خبرې درنه وځی. ④ کله چې تهٔ خُدائ پاک ته يوه منښته ومنې، نو چې څومره زر کېدے شی نو دا منښته پوره کوه. هغه د کم عقلو خلقو نه خوشحال نهٔ وی. کومه منښته چې ومنې نو هغه سر ته رسوه. ⑤ چې يوه منښته ومنې او سر ته يې نهٔ رسوې نو د داسې منښتې د منلو نه نهٔ منل ښهٔ دی. ⑥ د خپلو خبرو په وجه ځان مهٔ ګناهګاروَه، او اِمام ته مهٔ وايه چې ما په غلطۍ سره منښته منلې وه. نو په دې وئيلو سره خُدائ پاک مهٔ غصه کوه چې ستا ټول محنت مشقت تباه کړی. ⑦ خو ډېر خوبونه او ډېرې خبرې بېمعنې دی، په ځائ د دې د خُدائ پاک نه وويرېږئ.

ژوند بېفائدې دے

⑧ چې کله تهٔ وګورې چې په يوه علاقه کښې غريبانانو باندې ظلم زياتے کيږی او هغوئ ته صداقت او اِنصاف او د هغوئ حقُونه نهٔ ملاويږی نو په دې باندې مهٔ حېرانېږه. د هر آفسر دپاسه بل آفسر وی او د هغوئ د سر دپاسه نور آفسران وی. ⑨ تر دې چې بادشاه هم د دې مُلک نه خپل مفاد حاصلوی. ⑩ څوک چې د پېسو سره مينه لری، نو هغه به هيڅکله په پېسو موړ نهٔ شی. څوک چې د دولت سره مينه لری، نو هغه به هيڅکله په دولت موړ نهٔ شی. ځکه چې دا هم بېمعنې دی. ⑪ چې څومره پېسې زياتې وی، نو دومره به د دې د خوړلو خلق هم زيات وی. دغه دولت ته د کتلو نه سېوا مالِک ته څهٔ حاصل شول؟ ⑫ محنت مزدورئ کولو والا کهٔ لږه خوړلې وی او کهٔ ډېره خو ښهٔ د سکون خوب کوی، خو د مالداره سړی دولت هغه خوب ته نهٔ پرېږدی. ⑬ ما په مخ د زمکې يو بل ډېر خراب کار ليدلے دے. څوک چې د ځان دپاره پېسې جمع کوی نو هغه وروستو هم د هغوئ دپاره د نقصان باعث شی، ⑭ ځکه چې هغوئ دا ټولې پېسې په يو ناکاميابه کاروبار کښې بائيلی او په آخر کښې د هغوئ سره هيڅ هم نهٔ وی چې خپلو بچو ته يې پرېږدی. ⑮ لکه څنګه چې ماشوم دې دُنيا ته لغړ او خالی لاسونه راځی، هم داسې به دې دُنيا نه خالی لاسونه ځی. هغه د ټول محنت باوجود هم د ځان سره هيڅ هم نهٔ شی وړلے. ⑯ دا هم ډېره د افسوس خبره ده، چې څنګه انسان دُنيا ته راځی نو هغه شان ځی. هغهٔ فائده څهٔ وکړه؟ چې عبث هوا پسې يې منډې ووهلې؟ ⑰ هغهٔ خپل ټول ژوند په تيارهٔ، په پرېشانۍ، په غصه او په بيمارئ کښې تېر کړو. ⑱ نو زهٔ دې نتيجې ته ورسېدم چې د انسان

دېره ښهٔ او بهتره دا ده چې ځومره ورځې خُدائ پاک هغهٔ له ورکړې دی په هغې کښې خوراک څښاک کوی او په مخ د زمکې د خپل سخت محنت نه خوند اخلی. ځکه چې هم دا زمونږه اجر دے. ⑲ کهٔ خُدائ پاک چا له دولت او جائیداد ورکوی او د دې قابل یې جوړوی چې د دې نه خوند واخلی، او دا خپل نصیب وګڼی او محنت سره خوشحاله هم وی، نو دا د خُدائ پاک د طرف نه اِنعام دے. ⑳ حقیقت کښې خُدائ پاک هغوئ په خوشحالی کښې دومره مصروف ساتی چې هغوئ سره د اندېښنو دېره وخت هم نهٔ وی.

۶ ① په مخ د زمکې ما یوه بله خرابه خبره لیدلې ده او دا په انسان باندې یو درونړ بوج دے. ② دا د هغه کس خبره ده چا له چې خُدائ پاک مال دولت، عزت او جائیداد ورکړی او هغه هر څهٔ ورکړی چې د هغهٔ زړهٔ یې غواړی، خو خُدائ پاک یې د دې په خوند پوهه نهٔ کړی او د هغهٔ په ځائ یو پردے کس په دې باندې مزې وکړی. دا بې‌معنې دی او لوئ مصیبت دے. ③ کهٔ د یو سړی سل بچې وی او تر بوډاتوبه پورې ژوندے وی، خو کهٔ په ژوند کښې څهٔ خوشحالی ونهٔ وینی او په عزت سره دفن نهٔ شی نو زهٔ خو به دا وایم چې د دهٔ نه خو هغه ماشوم ښهٔ دے چې مړ پېدا شوے وی. ④ د داسې پېدائشی مړ ماشوم دُنیا ته راتګ او تګ بې‌معنې دے، مرګ د هغهٔ شناخت زمونږ نه پټ ساتی. ⑤ اګر چې هغهٔ نمر هم نهٔ دے لیدلے او نهٔ ورته دا پته لګېدلې ده چې ژوند څنګه وی، خو بیا هم هغهٔ ته د هغه مالداره سړی نه زیات آرام حاصل دے. ⑥ فرض کړه کهٔ هغه دوه زره کاله ژوندے وی خو چې په ژوند کښې یې څهٔ خوشحالی نهٔ وی، نو څهٔ فائده؟ آخر مرګ خو هر ژوندی له شته. ⑦ انسان ټول محنت د خوراک پېدا کولو دپاره کوی، خو د هغهٔ لوږه هیڅکله نهٔ ختمیږی. ⑧ هوښیار کس د کم عقل نه په څهٔ فائده مند وی؟ کهٔ غریب کس خلقو سره مناسب سلوک کوی نو په دې کښې د هغهٔ دپاره څهٔ فائده ده؟ ⑨ څهٔ چې مونږ سره وی د هغې نه خوند اخستل ښهٔ دی په ځائ د دې چې د هغه څیزونو خواهش ولرو چې مونږ سره نهٔ وی. دا بې‌معنې دی، او دا داسې دی لکه چې هوا پسې منډې وهی. ⑩ هر څهٔ چې کیږی هغه د تقدیر لیک وی. دا ډېر د پخوا نه معلومه وه چې د هر یو کس سره به څهٔ کیږی. نو خُدائ پاک سره د دې موضوع په حقله بحث کول فضول دی. ⑪ څومره چې خبرې زیاتیږی، نو دومره بې‌مطلبه کیږی، نو د بحث نه فائده څهٔ؟ ⑫ نو چا ته څهٔ پته وی چې زمونږ په دې لنډ او بې‌فائدې ژوند کښې، زمونږ دپاره څهٔ ښهٔ دی، داسې ژوند چې د سوری په شان تېریږی؟ چا ته دا پته ده چې د مرګ نه پس به څهٔ کیږی؟

د ژوند حِکمت

۷ ① نېک نامی د قیمتی عطرو نه بهتره ده، او د مرګ ورځ د پېدا کېدو د ورځې نه بهتره ده. ② ښهٔ دا ده چې هغه کور ته لاړ شُو چرته چې ماتم کیږی نه چې هغه کور ته لاړ شُو چرته چې دعوت وی، ځکه چې ژوندو خلقو له دا خبره په ذهن کښې کښېنول په کار دی چې مرګ زمونږ د ټولو انتظار کوی. ③ د خندا نه غم ښهٔ وی، غمژن مخ د زړهٔ د بهترئ سبب جوړیږی. ④ هوښیار کس د مرګ په حقله ډېر فکر کوی، خو کم عقل صرف د عېش عشرت په حقله فکر کوی. ⑤ ښهٔ خبره دا ده چې هوښیار دې ورَټِی په ځائ د دې نه چې د کم عقلو خلقو د خوشامندئ سندرې واورې. ⑥ د کم عقل خندا داسې وی لکه چې دېګچی لاندې په اور کښې ازغی ټسیږی. دا شور خو جوړوی خو هیڅ مقصد یې نهٔ وی. ⑦ ناروا ګټه هوښیارو خلقو نه کم عقل جوړوی، او رشوت اخستل ضمیر خرابوی. ⑧ د څهٔ سر ته رسول د هغې د شروع نه ښهٔ وی، او د غرور کولو نه صبر کول ښهٔ دی. ⑨ خپله غصه په قابو کښې ساته، ځکه چې د کم عقل دماغ د غصې کور وی. ⑩ هیڅکله داسې مهٔ وایه، "تېر وخت د اوس نه ښهٔ وو." دا خبره کول عقلمندی نهٔ ده. ⑪ هوښیار جوړېدل ښهٔ دی. دا داسې دی لکه چې میراث واخلی. په دُنیا کښې د هر چا دپاره عقلمند جوړېدل فائده مند دی. ⑫ عقلمندی به دې د پیسو په شان حِفاظت کوی. او د عقلمندئ خاص فائده دا ده چې هغه خپل مالِک محفوظ ساتی. ⑬ د خُدائ پاک په کارونو باندې فکر وکړه، څهٔ چې هغهٔ کاږهٔ جوړ کړی وی نو هغه څوک نېغولے شی؟ ⑭ په ښهٔ حالاتو کښې خوشحاله اوسئ، خو چې کله تکلیف راځی، نو یاد ساته چې خوشحالی او تکلیف، دواړه خُدائ پاک راولی، او هیچا ته پته نهٔ لګی چې سبا به څهٔ کیږی. ⑮ ما په خپل بې‌فائدې ژوند کښې هر څهٔ لیدلی دی، یو صادق باوجود د خپل صداقت نه هم تباه شی او یو بدعمله په خپله بدعملی کښې اوږد عُمر تېر کړی. ⑯

د ځان نه ډېر ایمانداره مهٔ جوړوه او د ځان نه ډېر هوښیار سړے مهٔ جوړوه، ولې ځان تباه کوې؟ (۱۷) خو دې سره د ځان نه ډېر بدعمله یا کم عقل هم مهٔ جوړوه، نو په داسې کولو سره ولې خپل ځان د وخت نه مخکښې په چا وژنې؟ (۱۸) ښهٔ خبره دا ده چې دا دواړه خبرې هېرې نهٔ کړې، ځکه خوک چې د خُدائ پاک نه یرېږی، هغوئ به د دواړو خطرو نه بچ پاتې شی. (۱۹) حِکمت هوښیار سړے د ښار د لسو حکمرانانو نه زیات طاقتور جوړوی. (۲۰) په دې دُنیا کښې داسې هیڅ خوک صادق نشته چې هغه همېشه ښهٔ کوی او هیڅکله گناه نهٔ کوی. (۲۱) خلق چې څهٔ وائی نو هغه هر څیز زړهٔ ته مهٔ اچوه، گنې وابه ورې چې ستا نوکر تا پسې کنځل کوی. (۲۲) او تا ته پته ده چې څو څو ځلې تا په خپله نورو خلقو ته کنځلې کړې دی. (۲۳) ما د حِکمت اصُول استعمال کړل چې په دې هر څهٔ باندې پوهه شم، خو دا زما دپاره ډېر گران وُو، ما نهٔ شول کولے. (۲۴) هر څهٔ چې موجود دی هغه ډېر ژور او زما د پوهې نه بهر دی. څوک په هر څهٔ پوهېدلے شی؟ (۲۵) ما کلکه فیصله وکړه چې د حِکمت مطالعه وکړم او د څیزونو په اسبابو باندې پوهه شم، او چې زده کړم چې بدعملی څومره بېوقوفتوب دے، او بېوقوفتوب څومره پاگلتوب دے.

(۲۶) ما ته پته ولگېده چې گېروونکې ښځه د مرگ د سختی نه هم لوئ دام دے. د هغې شوق د دام په شان دے او د هغې غېږه د زنځیرونو په شان ده. کوم سړے چې خُدائ پاک رضا کوی نو هغه به ترې نه خلاص وی، خو گناهگار به د هغې په جال کښې راگېرېږی. (۲۷) معلِم وفرمائیل چې زهٔ دې نتیجې ته ورسېدم، کله چې ما په دې موضوع باندې د هر طرف نه غور و فکر وکړو. (۲۸) اگر چې ما بار بار لټون کولو خو ما هغه څهٔ پیدا نهٔ کړل څهٔ چې ما لټول. ما په زرو کسانو کښې یو نېک سړے پیدا کړو، خو یوه نېکه ښځه مې پکښې پیدا نهٔ کړه. (۲۹) نو زهٔ صرف دې نتیجې ته ورسېدم چې خُدائ پاک انسان پیدا کړے دے چې نېک وی، خو هغه په نورو ډېرو منصوبو پسې ځی.

۸ (۱) څوک د هوښیار په شان دے؟ څوک د خبرو د صحیح تشریح عِلم لری؟ حِکمت د هغوئ مخونه روښانه کوی او د هغوئ سخت مزاج نرموی.

د بادشاه حُکم منل

(۲) زهٔ وایم، د بادشاه حُکم منه، ځکه چې تا د خُدائ پاک سره د دې وعده کړې ده. (۳) د بادشاه په حضور کښې د تلو نه جلدی مهٔ کوه. او په بد کار کښې حِصه مهٔ اخله، ځکه چې بادشاه درسره څهٔ غواړی هغه کولے شی. (۴) ځکه چې د بادشاه خبره وزن وی او هیڅ څوک ترې نه دا تپوس نهٔ شی کولے چې، "تهٔ څهٔ کوې؟" (۵) هغه کس څوک چې شاهی حُکم منی هغوئ ته به سزا نهٔ ملاوېږی. هوښیار کس د هر څیز په وخت او سبب باندې پوهېږی. (۶) ځکه چې د هر څیز دپاره یو وخت او یوه طریقه وی، خو انسان له ډېر غمونه برداشت کول په کار دی. (۷) هیچا ته پته نشته چې څهٔ به کیږی، نو بیا څوک دا وئیلے شی چې په مستقبل کښې څهٔ کېدو والا دی؟ (۸) هیڅ څوک خپل ځان د مرگ نه نهٔ شی بچ کولے او نهٔ څوک د اجل ورځ وروستو کولے شی. دا یو داسې جنگ دے چې مونږ ترې نه نهٔ شُو خلاصېدلے، او بدعملی یو بدعمله کس د مرگ نه نهٔ شی بچ کولے.

بدعمله او صادق خلق

(۹) ما ټولو څیزونو ته غور سره وکتل او په مخ د زمکې چې څهٔ کیږی د هغې په حقله مې سوچ وکړو، خلق په نورو خلقو باندې اختیار لری او ورته نقصان رسوی. (۱۰) آو، ما ولیدل چې بدعمله د عزت سره ښخ شوی وُو او هغوئ به د خُدائ پاک مقدس کور ته تلل راتلل، خو چې په کومو ښارونو کښې هغوئ بدعملی کوله نو هلته خلقو د هغوئ صِفت بیانولو. دا هم بېمعنې دی. (۱۱) د بدو عملونو سزا زر نهٔ ورکولے کیږی، نو ځکه د خلقو زړونه بدعملئ ته تیار دی. (۱۲) د یو گناهگار نه سل ځله گناه کیږی خو بیا هم تر ډېره وخته پورې ژوندے وی. بېشکه ما ته دا هم پته ده چې کوم خلق د خُدائ پاک نه یرېږی هغوئ به په خیر خیریت سره ژوند کوی، یعنې هغه خلق د چا په زړهٔ کښې چې د خُدائ پاک یره وی. (۱۳) او د بدعمله خلقو به خیر نهٔ وی او نهٔ به یې ژوند اوږد وی. او دا ځکه چې هغوئ د خُدائ پاک نه نهٔ یرېږی. (۱۴) خو په مخ د زمکې یوه بله خبره هم ده چې

بېمعنې ده. ښو خلقو ته داسې سزا ملاويږی لکه چې هغوئ بدعمله وی او بدعمله خلقو ته داسې اجر ملاويږی لکه چې هغوئ ښهٔ خلق وی. نو زهٔ تاسو ته دا وايم چې دا بېمعنې دی. (۱۵) نو زما مشوره دا ده چې مونږ له د ژوند نه خوند اخستل په کار دی، ځکه چې په دې ژوند کښې هم دا يوه مزه ده چې خوراک څښاک کوُو او خوشحاله اوسو. نو داسې سخت محنت، کوم چې په مخ د زمکې خُدائ پاک مونږ له راکړے دے هغې سره سره څهٔ لږه خوشحالی هم وکړُو. (۱۶) کله چې ما پوره کوشش وکړو چې هوښيار شم او په هغې کار غور وکړم چې خلق يې د زمکې په مخ کوی، نو ما وکتل چې د داسې محنت په وجه هغوئ شپه او ورځ خوب نهٔ شی کولے. (۱۷) نو ما ته پته ولګېده چې خُدائ پاک په دُنيا کښې څهٔ کوی نو هيچا ته هم د هغې پته نهٔ لګی. کېدے شی چې يو هوښيار کس دا دعویٰ وکړی چې زهٔ په دې پوره پوهه شوم، خو دا به داسې نهٔ وی، هغه د دې اَنجام ته نهٔ شی رسېدے.

مرګ هر چا له راځی

۹ (۱) اوس ما د دې هر څهٔ مطالعه وکړه او دې نتيجې ته ورسېدم چې صادقان او هوښيار خلق چې هر څهٔ کوی هغه د خُدائ پاک په لاس کښې دی. هغوئ ته دا پته نهٔ لګی چې خُدائ پاک به يې قبلوی او کهٔ رد کوی. دا هر څهٔ به په راتلونکی وخت کښې کېږی. (۲) د صادق او د بدعمله، د ښهٔ او د بد، د پاک او د ناپاک، هغه خلق چې خُدائ پاک ته قربانۍ پېش کوی يا هغه خلق چې قربانۍ نهٔ پېش کوی، ټولو سره قسمت يو شان معامله کوی. د يو ښهٔ کس او د ګناهګار يو شان اَنجام وی، د قسم خوړلو والا او د قسم نهٔ خوړلو والا دواړو يو منزل دے. (۳) دا يو ډېر لوئ مصيبت دے چې په مخ د زمکې کېږی، د هر ژوندی هم يو قِسمت دے يعنې مرګ. د دې نه علاوه، د ټولو خلقو زړونه د بد کارۍ نهٔ ډک دی او د ژوندون په دوران کښې د هغوئ په زړونو کښې بېوقوفتوب وی او بيا دوئ مړهٔ شی. (۴) خو څوک چې تر اوسه پورې په ژوندو کښې شريک دی د هغوئ اُميد وی، ځکه چې يو ژوندے سپے د مړ ازمری نه ښهٔ دے. (۵) يقيناً چې ژوندو ته خو دومره پته وی چې هغوئ به مری. خو مړو ته هيڅ پته نهٔ لګی. هغوئ ته نور اجر نهٔ ملاويږی، او د هغوئ يادونه ختم شی. (۶) د هغوئ مينه، نفرت او غېرت، هر څهٔ ډېر مخکښې ختم شوی دی. په مخ د زمکې چې څهٔ کېږی نو هغوئ به هيڅکله په کښې برخه وانهٔ خلی. (۷) نو بيا خوشحالی سره مے څښه او خپل خوراک کوه. ځکه چې خُدائ پاک د دې هر څهٔ اجازت ورکړے دے. (۸) هر وخت سپينې جامې اغونده او تېل لګوه. (۹) د خپلې ښځې سره چې تهٔ ورسره مينه کوې د ژوند نه خوند اخله. په مخ د زمکې په فانی ژوندون کښې چې خُدائ پاک تا له خومره ورځې درکړې دی هغه هم دغه شان تېروه. ځکه چې په مخ د زمکې ستا د محنت مشقت په بدل کښې هم دغه څهٔ دی چې ستا په نصيب کښې دی. (۱۰) تهٔ چې هر څهٔ کولے شې هغه پوره د زړهٔ نه کوه، ځکه چې چرته تهٔ روان يې يعنې قبر ته، هلته به نهٔ کار وی او نهٔ منصوبې، نهٔ به عِلم وی او نهٔ حِکمت. (۱۱) ما ته په دُنيا کښې د يو بل څيز هم پته ولګېده چې تېزه منډه وهونکی همېشه د منډې لوبه نهٔ ګټی او تکړه جنګيالی همېشه جنګ نهٔ شی ګټلے. هوښيار خلق هر وخت په رزق ماړهٔ نهٔ وی، قابل خلق همېشه نهٔ مالداره کېږی او تعليم يافته خلق تل په ژوند کښې کامياب نهٔ وی. هر څهٔ په وخت او په بخت بانديې منحصر وی. (۱۲) انسان ته هيڅکله دا پته نهٔ لګی چې په هغهٔ به سخت وخت کله راځی. لکه څنګه چې کبان په جال کښې او مارغان په دام کښې اچانک راګېر شی، نو داسې به مرګ انسان سمدستی راګېر کړی.

حِکمت د کم عقلتوب نه ښهٔ دے

(۱۳) ما ته په مخ د زمکې د حِکمت يو بل مثال مِلاو شوے دے او دا ما ته ډېر زيات ښهٔ ښکاری. (۱۴) يو وړوکے ښار وو چې آبادی يې لږه وه. يو طاقتور بادشاه په دې بانديې حمله وکړه. هغه ښار يې محاصره کړو او په دېوالونو بانديې د اوړېدو تيارے يې شروع کړو. (۱۵) خو په هغه ښار کښې يو غريب خو هوښيار کس وو. هغهٔ په خپلې هوښيارتيا سره هغه ښار بچ کړو. خو وروستو هيچا هغه ياد نهٔ کړو. (۱۶) نو زهٔ وايم چې حِکمت د طاقت نه ښهٔ دے، خو د غريب سړی هوښيارتيا ته سپک کتلے شی، هيڅوک د هغهٔ خبرو ته پام نهٔ کوی. (۱۷) ښهٔ خبره دا ده چې د يو هوښيار کس په مزه خبرو ته غوږ ونيسې په ځائ د دې نه چې د کم عقلانو په مجلس کښې د بادشاه چغې واورې. (۱۸) حِکمت د جنګ د وسلو نه طاقتور دے، خو يو ګناهګار کس ډېر

زيات ښهٔ کارونه تباه کولے شی.

۱۰ ① ښنګه چې مرهٔ مچان خوشبودار عطر خرابوی نو داسې لږ شان کم عقلتوب ډېر حِکمت او عزت خرابولے شی. ② د هوښيار سړی زړهٔ به صحيح لار غوره کوی او د کم عقل سړی زړهٔ به خرابه لار غوره کوی. ③ کله هم چې کم عقل په لاره روان وی نو صفا پته لګی چې هغه بېوقوف دے. ④ کهٔ حکمران درته غصه شی نو خپل ځائ مهٔ پرېږده، ځکه چې ستا سړه رويه د هغهٔ سخته غصه قلارولے شی. ⑤ ما په مخ د زمکې يو بل خراب څيز ليدلے دے او دا غلطی د حکمرانانو د لاسه کيږی. ⑥ او هغه دا چې کم عقل خلق په اوچتو عُهدو مقرر کړے شی او مالدار خلق په معمولی عُهدو باندې وی. ⑦ ما ليدلی دی چې غلامان د شهزادګانو په شان په آسونو سوارهٔ وی، او شهزادګان د نوکرانو په شان پيدل ګرځی. ⑧ څوک چې کنده کنی کېدے شی په خپله وروغورزيږی، څوک چې دېوال راغورزوی کېدے شی مار يې وچيچی. ⑨ څوک چې د کاڼو په کان کښې کار کوی، کېدے شی په کاڼو چخنی شی. څوک چې لرګی ماتوی، نو کېدے شی چې په دې زخمی شی. ⑩ کهٔ تبر پڅ وی او تېرهٔ يې نهٔ کړې، نو په دې باندې کار کول ډېر زور غواړی. خو حِکمت سړے هميشه د کاميابۍ طرف ته بوځی. ⑪ کهٔ د دم نه مخکښې مار پاړو وچيچی نو بيا د پاړوتوب څهٔ فائده نشته. ⑫ د هوښيار سړی خبرې د هغهٔ د عزت سبب جوړيږی، خو د کم عقل سړی خبرې د هغهٔ د تباهۍ سبب جوړيږی. ⑬ د هغوئ خبرې کم عقلتوب سره شروع کيږی او خطرناک ليونتوب سره تر سره کيږی. ⑭ د کم عقل کس خبرې نهٔ ختميږی. هيڅوک نهٔ پوهيږی چې په راتلونکی وخت کښې به څهٔ کيږی، څوک دا وئيلے شی چې زمونږ د مرګ نه پس به څهٔ کيږی؟ ⑮ کار سره کم عقل ډېر ستړے شی، او هغهٔ ته دا پته هم نهٔ لګی چې منزل ته خپله لار پيدا کړی. ⑯ افسوس په هغه مُلک چې د هغې بادشاه يو ناتجربهکاره زلمے وی او مشران يې سم د سحر نه سر د خېټې نه زار کوی. ⑰ خوش قسمته وی هغه مُلک چې د چا بادشاه چې د شريف خاندان نه وی او د هغوئ مشران په مناسب وخت خوراک کوی. هغوئ د طاقت حاصلولو دپاره خوراک څښاک کوی د نشې دپاره نه. ⑱ کهٔ يو کس دومره نارسته وی چې هغه خپل چت هم نهٔ مرمت کوی، نو دا به راڅاڅی او هغه کور به راوغورزيږی. ⑲ د مېلمستيا روټۍ د خوشحالۍ دپاره وی او مے د زړهٔ راحت دپاره وی، او په پيسو هر کار کيږی. ⑳ په خيالونو کښې هم په بادشاه پسې بدرد مهٔ وايه او په خپله کوټه کښې هم په مالداره کس پسې بدرد مهٔ وايه. کېدے شی چې د هوا يوه وړه مرغۍ ستا خبرې واوری او هغهٔ ته يې وکړی.

د انسان د عِلم حد

۱۱ ① خپله روټۍ په اوبو باندې وغورزوه چې لاړه شی او ډېرې ورځې پس به دا تا ته بيا مِلاو شی. ② خپلې پيسې په اووهٔ يا اتهٔ ځايونو کښې بندې کړه، ځکه چې هيڅ پته نهٔ لګی چې څهٔ افت به په زمکه باندې راپېښ شی. ③ کله چې وريځې درنې وی نو باران کيږی. کله چې ونه د شمال يا د جنوب په طرف پريوځی نو هم هلته پرته وی. ④ هغه زميدار څوک چې د هوا رخ ته ګوری هغه به خپل فصل نهٔ کَری. او هغه زميدار څوک چې وريځو ته ګوری هغه به خپل فصل نهٔ ربې. ⑤ لکه ښنګه چې تا ته د هوا رخ نهٔ معلوميږی او نهٔ درته دا پته لګی چې د مور په خېټه کښې ماشوم ښنګه جوړيږی، نو داسې تهٔ د خُدائ پاک په کارونو هم نهٔ پوهېږې، څوک چې د هر څهٔ خالق دے. ⑥ د سحر په وخت خپل تخم کره او تر ماښامه پورې په کار کښې بوخت اوسه، ځکه چې تا ته څهٔ پته ده چې په کوم کار کښې کاميابی ده، په دې کښې، په هغې کښې او يا په دواړو کښې يو شان. ⑦ رڼا ښهٔ ده او د نوی سحر رڼا په سترګو ښهٔ لګی. ⑧ کله چې انسان تر ډېر وخته پورې ژوندے پاتې شی نو هغوئ دې د ژوند هره لحظه خوشحاله تېروی. خو دا هم ياد ساتل پکار دی چې د مشکل ډېرې ورځې راروانې دی. او څهٔ چې به کيږی هغه يو راز دے.

د ځوانانو دپاره نصيحت

⑨ اے ځوانانو، په خپله ځوانۍ خوشحاله اوسئ او د ځوانۍ نه خوند اخلئ. او څهٔ چې ستاسو زړهٔ غواړئ او په سترګو مو ښهٔ

لګی نو هغه کوئ، خو دا خبره ياده ساتئ چې خُدائ پاک به درسره د هر کار او عمل حِساب کوی. ۱۰ د خپل زړهٔ نه خفګان
او د وجود نه غم درد لرې ساتئ ځکه چې ځوانی او تور سر د يوې لحظې دپاره وی.

۱۲ ۱ هم په ځوانئ کښې خپل خالِق ياد ساته، د هغې نه مخکښې چې د مصيبت ورځې راشی، او هغه کلونه راشی او تهٔ
پکښې ووائې چې، ”د ژوند هيڅ مزه نشته.“ ۲ هغه ياد ساته، د دې نه مخکښې چې د نمر، سپوږمئ او د ستورو رڼا تا ته تته
ښکاره شی او د باران نه پس بيا ورېځې راواپس شی. ۳ د هغې نه مخکښې چې ستا د کور څوکيداران په ريږديدو شی، او ستا
طاقتور سړی راکونتې شی، او ستا د مېچنې کولو والا ښځې کار پريږدی ولې چې هغوئ لږې دی، او هغه زنانه چې د کړکو نه
ګورې د هغوئ نظر کم دے. ۴ د هغې نه مخکښې چې د کوڅې دروازې بندې شی او د مېچنې آواز په مزه شی، او تهٔ د
مارغانو په اولنو سندرو راپاڅې خو بيا د هغوئ ټولې سندرې په تا په مزه لګی. ۵ د هغې نه مخکښې چې تهٔ د اوچتو ځايونو او
د کوڅو د خطرو نه يريږې. د هغې نه مخکښې چې ستا وېښتهٔ سپين شی داسې لکه چې د بادامو ګلونه کولاو شی، او تهٔ د پښو
نه پاتې شې داسې لکه مُلخ پښې راکاږی، او ستا شهوت ختم شی. هغه ياد ساته، د هغې نه مخکښې چې ستا پښې په قبر کښې
وی کوم چې به ستا ابدی کور وی، او کله به چې خلق ستا په جنازه کښې وير کوی. ۶ د هغې نه مخکښې چې د سپينو زرو
زنځير وشليږی، د سرو زرو لوښے ټوټې ټوټې شی، او چينې سره د اوبو بوقه به وشليږی او د کوهی سَرخئ ماته شی. ۷ بيا
به خاوره واپس خاورې شی او روح به خُدائ پاک له واپس لاړ شی، چا چې هغه ورکړے وو. ۸ نو معلِم وائی، ”هر څهٔ
بېمعنې دی، دا هر څهٔ بېمعنې دی.“

نتيجه

۹ معلِم په خپله هوښيار وو او خلقو له يې هم د عِلم تعليم ورکولو. هغهٔ په ډېرو متلونو باندې غور او فکر کولو او ترتيب وار
يې جمع کړل. ۱۰ د معلِم کوشش دا وو چې خوږې خبرې ولټوی، او ديانتدارئ سره رښتينی خبرې وليکی. ۱۱ د هوښيارانو
خبرې د تېرو چُوکو په شان دی، د جمع شوی متلونو خبرې د چُوکو په څوکه کښې د مېخونو په شان دی چې يو شپون يې د
ګډو د بوتلو دپاره استعمالوی. ۱۲ خو زما زويه، د دې نه علاوه هم خبردار اوسه. د ډېرو کتابونو د ليکلو سلسله به هيڅکله نهٔ
ختميږی او ډېره مطالعه وجود ستړے کوی. ۱۳ راځئ چې اوس په آخر کښې د ټول تعليم په خُلاصه باندې غور وکړُو. د
خُدائ پاک نه يريږه او د هغهٔ په حُکمونو عمل کوه، دا په هر انسان فرض دی. ۱۴ ځکه چې خُدائ پاک به راسره د هر يو عمل
عدالت کوی، کهٔ هغه ښهٔ وی او کهٔ بد او په دې کښې پټ څيزونه هم شامل دی.

pashtobibles.org © يوسفزی ۲۰۱۹